

ONLINE KUTUBXONA MOBIL ILOVASI IMKONIYATLARI VA TAVSIFI

S. N. Djumayev

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

Samarqand filiali katta o'qituvchisi

[*sindordjumayev@gmail.com*](mailto:sindordjumayev@gmail.com)

N. U. Narzullayeva

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

Samarqand filiali dotsenti

[*nigacool89@gmail.com*](mailto:nigacool89@gmail.com)

F. O. Ro'ziboyev

Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

Samarqand filiali talabasi

[*fazliddinruziboyev585@gmail.com*](mailto:fazliddinruziboyev585@gmail.com)

Annotatsiya: Ushbu maqolada oliy ta'lim muassasalari axborot resurs markazlari xodimlari va talabalari uchun yaratilgan mobil ilova imkoniyatlari hamda tavsifi batafsil bayon qilingan.

Kalit so'zlar: Mobil ilova, online kutubxona, axborot resurs markazi, foydalanuvchi, ro'yxatdan o'tish, telefon.

Mobil ilova imkoniyatlari

Online kutubxona mobil ilovasi oliy ta'lim muassasasi ARM(axborot resurs markazi) misolida yaratilgan bo'lib, quyida uning imkoniyatlari bilan tanishamiz:

Asosiy tushuncha

Ushbu ilova kutubxonalarda barcha faoliyatlarini raqamli tizimga aylantirishga, kutubxona kitoblar katalogini yaratish va online nazorat qilishga mo'ljallangan(1-rasm).

1-rasm. Ilova bosh oynasi

Ro'yxatga olish

- ✓ Kutubxona foydalanuvchilarini doimo online ro'yxatga olish tizimi;
- ✓ Bir tizimni bir necha kishi boshqara olishi tufayli barchasi juda qulay;
- ✓ Kutubxona foydalanuvchilari tarixini doimo nazorat qilib borish va istalgan vaqt tarixini ko'raolish[1];
- ✓ Istalgan muddat orasidagi ma'lumotlarni PDF shaklda yuklab olish imkoniyati(2-rasm).

2-rasm. Ro'yxatga olish oynasi

Kitoblarga bog'liq faoliyatlar:

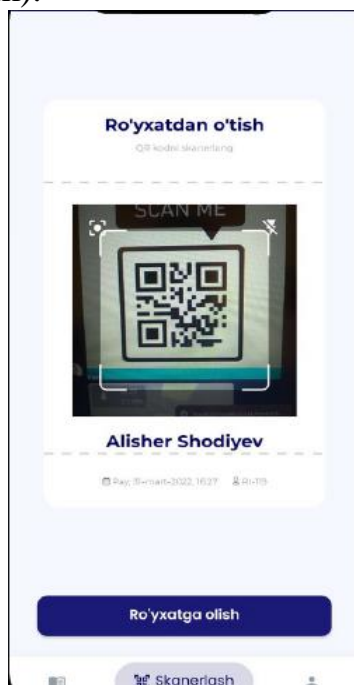
- ✓ Kitoblar katalogini hosil qilish;
- ✓ Ijaraga kitob berish;
- ✓ Ijarachilar tarixi va ularni nazorat qilib boorish[2];
- ✓ Ijarachi bilan aloqa qilish(3-rasm).

3-rasm. Kitoblar oynasi

QR kod orqali ro'yxatdan o'tish

Barchasi qulay bo'lishi uchun QR kodni skanerlash orqali foydalanuvchilarni ro'yxatdan o'tkazish(4-rasm).

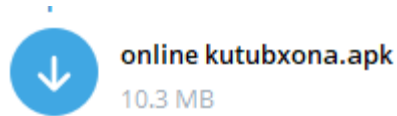

4-rasm. QR kod orqali ro'yxatdan o'tish oynasi

Yaratilgan mobil ilova tavsifi

Mobil ilovani telefonimizga o‘rnatish uchun quyidagi faylni ishga tushiramiz[3].

Ushbu faylni o‘rnatganimizdan so‘ng, telefonimizdan **online kutubxona** mobil ilovasi paydo bo‘ladi(5-rasm).

5-rasm. Online kutubxona mobil ilovasi

Bu ilovani ishga tushiradigan bo‘lsak, bizga ilovaga login va parol orqali kirish oynasi ishga tushadi(6-rasm).

6-rasm. Kirish oynasi

Avvaldan ro'yxatdan o'tgan login va parolni terish orqali biz mobil ilovaga kirishimiz mumkin(7-rasm).

7-rasm. Kirish oynasi

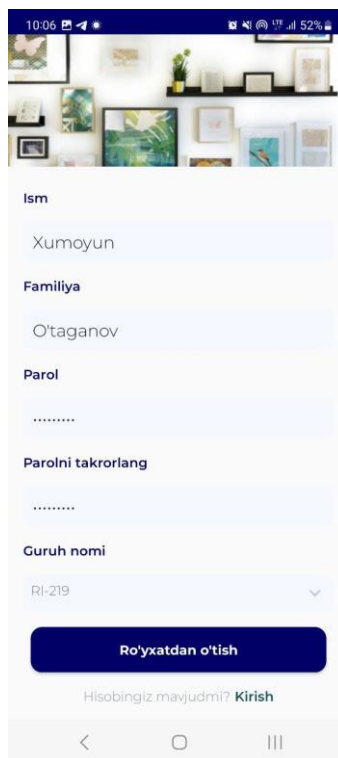

Agar biz mobil ilovadan ro‘yxatdan o‘tmagan bo‘lsak, foydalanish uchun avval ro‘yxatdan o‘tish kerak bo‘ladi[4]. Buning uchun ilova oynasidagi **Ro‘yxatdan o‘tish** bo‘limini tanlaymiz(8-rasm).

8-rasm. Ro‘yxatdan o‘tish oynasi

Mobil ilovadan ro‘yxatdan o‘tish uchun:

- Ism;
- Familiya;
- Parol;
- Guruh raqami ma’lumotlarini kiritishimiz kerak bo‘ladi(9-rasm).

9-rasm. Ro'yxatdan o'tish oynasi

Berilgan maydonlarni barchasini to'ldirib bo'lgandan so'ng, **Ro'yxatdan o'tish** tugmasi orqali mobil ilovadan ro'yxatdan o'tishimiz mumkin bo'ladi[5].

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Голощапов А.Л. Google Android. Программирование для мобильных устройств (Профессиональное программирование). Санкт-Петербург: «БХВ - Петербург», 2011. – 438 с.
2. Колисниченко Денис Программирование для Android. Самоучитель; БХВ-Петербург - Москва, 2012. - 272 с.
3. Mingboyev Ulug'bek S. A., Djumayev Sindor O. N. E. TA'LIMDA FOYDALANILADIGAN MOBIL ILOVALARNING AFZALLIKLARI VA KAMCHILIKLARI //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2023. – С. 279-282.
4. Shodmonov D. A. Ko'chmas mulk savdolari axborot tizimini zamonaviy texnologiyalar asosida boshqarish: Real Estate Information System Management Based on Modern Technologies //INTERNATIONAL JOURNAL OF THEORETICAL AND APPLIED ISSUES OF DIGITAL TECHNOLOGIES. – 2023. – Т. 4. – №. 2. – С. 110-115.
5. Djumayev, S. N., D. A. Shodmonov, and N. E. Ortiqova. "Ta'limda mobil ilovalardan foydalanish imkoniyatlari: Possibilities of Using Mobile Applications in Education." INTERNATIONAL JOURNAL OF THEORETICAL AND APPLIED ISSUES OF DIGITAL TECHNOLOGIES 4.2 (2023): 90-95.